

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етичні основи бізнесу

Освітня програма: Філософія

Спеціальність: 033 Філософія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Етичні основи бізнесу
Освітня програма	Філософія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	Третій / другий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Метою викладання дисципліни «Етичні основи бізнесу» є формування у студентів сучасного мислення та спеціальних знань у галузі менеджменту підприємницької діяльності в цілому та етики бізнесу зокрема, розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів та технологій підвищення ефективності управління бізнесом завдяки правильному використанню менеджерами різних рівнів філософських та етичних принципів ведення бізнесу та створення цілісної системи соціально-психологічного управління бізнес-процесами конкретного підприємства. Допомогти студентам ґрунтовно, на основі реальних прикладів з історії функціонування підприємницької діяльності, осмислити усю палітру етико-бізнесових концепцій сучасності, окреслити визначальні риси сучасного філософсько-комерційного мислення, методології, усвідомити місце і роль етики бізнесу у контексті світоглядного знання, засвоїти її найбільш значущі ідеї.

„Етичні основи бізнесу” читається студентам третього курсу спеціальності 033 «Філософія». В межах лекційного викладу та семінарської практики з „Етичних основ бізнесу” акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших етичних проблем.

Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку етики бізнесу новітнього часу, поєднання етики і теорії бізнесу, теорії моделей підприємства і бізнесу, етичні погляди на підприємництво, етика бізнесу і мораль людини, соціологія і етика підприємництва, управлінська етика. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликана вирішити пропонована дисципліна, включають не лише засвоєння певних знань з таких галузей етики та менеджменту, як історія етики та моралі, комунікативна етика, але й набуття студентами вмінь опрацьовувати самостійно навчальну літературу, критично мислити та висловлювати свою точку зору на світоглядні питання. Курс зорієнтовано на творче осмислення досягнень сучасної етики бізнесу, виховання у студентів мислення і вміння наукового аналізу стосовно до потреб сучасного життя та змін у суспільній свідомості. Курс спрямовано на забезпечення логіко-методологічного рівня досліджень, ознайомлення студентів з правилами і законами ведення морально ґрунтовного підприємництва, враховуючи особливість підготовки бакалаврів, забезпечити глибоке засвоєння специфіки етико-філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну та моральну культуру студентів. В бізнесі дилетант або некомпетентна особа не можуть жити в згоді ні з вимогами бізнесу, ні з вимогами етики, ні з вимогами часу.

Компетентності

<p>ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p> <p>СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.</p> <p>СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.</p> <p>СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p> <p>РН8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.</p> <p>РН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.</p> <p>РН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.</p>

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1 Предмет етики бізнесу, її значення та основні поняття	Розкрити поняття «етика» та «бізнес», основні відмінності між ними; виокремити спільне та відмінне у філософії та науки, філософії та мистецтва, філософії та релігії; окреслити найважливіші риси філософського знання; ознайомитися з функціями філософії та системою філософського знання	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести
2.	Тема 2. Етика бізнесу новітнього часу	З'ясувати світоглядні зміни при переході від античності до середньовіччя, особливості апологетики та патристики, схоластики та містики; ознайомити з характерними рисами філософії доби Відродження. З'ясувати особливості епохи та світогляду Нового часу, розглянути методологічні ідеї Ф.Бекона та Р.Декарта; ознайомити з представниками філософії Просвітництва; окреслити основні ідеї представників німецької класичної філософії. З'ясувати відмінності між класичною та некласичною філософією; розкрити зміст філософських ідей А.Шопенгауера та С.Кіркегора; ознайомитися з особливостями некласичної філософії 19 ст. та сучасної некласичної філософії; розглянути класифікацію напрямків філософії ХХ-ХХІ ст.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
3.	Тема 3 Поєднання етики і теорії бізнесу	Розглянути проблему людини у етиці; провести відмінність між поняттями «людина», «індивід», «особа», «особистість», «індивідуальність»; розкрити поняття «культура» та «цивілізація»; окреслити особливості філософського осмислення суспільства та проблем філософського осмислення історичного процесу.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

4.	Тема 4 Теорії моделей підприємства і бізнесу	Ознайомити з провідними онтологічними проблемами; розкрити сутність фундаментальності категорії буття; розглянути історичні інтерпретації буття; розкрити рівні, форми та прояви буття.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
5.	Тема 5. Етичні погляди на підприємництво	Визначення правильна мова, ділова бесіда, мова, 3 типи мовлення . Мовні трафарети, для чого вони потрібні, основні вимоги до ділової розмови, помилки в мові ділової людини, основні якості професійно поставленого голосу . Визначення риторика, суть ораторського мистецтва, лексичні засоби виразності Що належить до композиційних прийомів мови.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
6.	Тема 6. Етика бізнесу і мораль людини	Що таке етика ділового спілкування. У чому відмінність формального і неформального стилів спілкування. Назвіть зв'язок між етикою і мораллю . Назвіть загальні етичні принципи в трьох моделях ділового спілкування. Дайте визначення подвійної моралі . Що включає в себе поняття "діловий етикет".	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести				10						20						20		50
Всього на тиждень			10	10		10			10	20		10			10	20		100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
1. Єлізарова І. А. Стиль ділового успіху. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2007 - 160с. 2. Зубов В. Філософія підприємництва / В. Зубов, Л. Кривега, А. Косих. – Запоріжжя: Дінас, 2000. – 189 с.	

3. Котлер Філіп, Лі Ненсі. Корпоративна соціальна відповідальність. — К.: Агенція «Стандарт», 2005. — 560 с.
4. Організаційна культура та корпоративний імідж підприємства: навч. посібник / Т.О. Дяченко, Л. І. Скібіцька — К.: Освіта України, 2011. — 248 с.
5. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2007 - 356с.
6. Скібіцький О. М., Матвеев В. В., Скібіцька Л. І. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності / Навчальний посібник. — К.: Кондор, 2011. — 912 с.
7. Скібіцький О. М., Матвеев В. В., Жаворонков В. О. Соціально психологічні аспекти. Менеджмент підприємницької діяльності / Навчальний посібник.—К.: Кондор, 2011.—786 с
8. Ястремська, О. М. Бренд-менеджмент / О. М. Ястремська; Харківський національний економічний університет. — Х. : ХНЕУ, 2010. — 163 с

Додаткова

9. Статінова Н. П., Радченко С. Г. Етика бізнесу: навчальний посібник. — К.: КНТЕУ, 2001. — 280 с.
10. Барановський В. Ф., Скворцова Т. Г. Етика бізнесу: навчальний посібник. — К.: Видавець Паливода А. В., 2008. — 200 с.

Інформаційні ресурси

11. Інтернет-портал: Етика сьогодні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.etica.in.ua>
12. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=600>

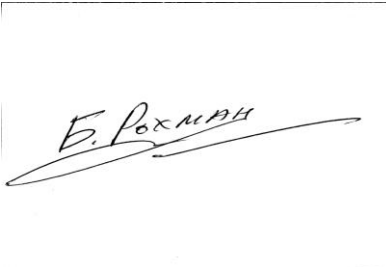
7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Рохман Богдан Михайлович
Контактна інформація викладача	bogdan.rokhman@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого	На період дії військового стану допустиме

терміну	відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – написання есе на довільну тему в межах тематики дисципліни.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Рохман Б.М..